

Een weinig bekend Hoekje van mooi Nederland.

HET HOF VAN BERG.

van het dichte kreupelhout der berghellingen.

Met een letterlijk rechthoekige draai bevindt ge u op eens aan geheel die romantiek onttrokken: licht en lucht, hoogte en breedte omringen u weer; nog een kort eind door 't aankomend naaldbosch, en het inmiddels heel breed geworden pad heeft u op den meer dan 91 meter hoogen top van den Riisberg gebracht.

Een zeldzaam mooi gezicht verrast u, nu ge uwen oogen naar rechts en naar links den kost geeft. Volop genietend van het lieflijke dubbel-panorama, dat u eenerzijds de Doesburg-Arnhem-Zevenaarsche gouwen, anderzijds de Doetinghem-'s-Heerenberg-Emmerik-sche landstreken aanbieden, geeft u een zuidwaartsche blik een kijkje op Hoogeltens alomtegenwoordigen kerktoren. Het Monferland wenkt ons als het ware, zich vertoonende in duidelijken omtrek. Wij willen daarheen. Ons pad vervolgend, zijn we al reeds wat gedaald als we een rechten en ook vrij breeden kruisweg snijden, die naar weerskanten geheimvol verdwijnt in de diepe duisternis der bosschen, over welke heen het wederzijdsche vergezicht ons nog eens in heel zijn vriendelijke innemendheid verschijnt.

Nu wordt het bosch van dennen en lariksen en sparren heel somber, en hoe lager we komen, des te meer krijgt het iets over zich dat de gedachte aan een roofridderslot bij u

opwekt, tot ge op eenmaal aan geen roovers en geen ridders meer denken kunt, want daar staat ge heel gemoedlijk tusschen het eiken hakhout en komt al ras op den grindweg uit.

Het Monferland is een berg met eene geschiedenis. Omtrent haar ontstaan meldt de sage dat de reuzen den Elterberg op den Hertenheuvel willende plaatsen om den hemel te kunnen binnenkomen, onder het werk daaraan een stuk grond lieten vallen, waarop er een sprak van dat deel weer op te laden en verder mee te voeren, doch ten antwoord kreeg: „Laat dien mond vol land maar liggen.”

En dat is nu het Mon(t)ferland.

De in deze sage uitgesproken meening dat de berg dus kunstmatig gevormd zou zijn, ligt evenzeer ten grondslag aan de duiding van zijn naam uit een hypothetisch „Montemferre”, in dit geval te vertalen met „opgedragen berg”. Naar Slichtenhorst vernam was Montferlands „hooghte met kroowaghens opgevoerd”; Claas Bruin was daarentegen ter oore gekomen dat het een afgefallen brok was van de berri, waarop de reuzen den Elterberg versjouwden. Nog hoort men wel verkondigen, dat de berg aan menschenarbeid zijn bestaan dankt, maar evenmin als men — naar Janssen terecht opmerkt — wat heeft aan de sage voor des bergs naamduiding, kan zij dienst doen om zijn ontstaan uit te maken. Volgens Sluyter zou immers ook de Elterberg opgekruid zijn en Heldring ving in de Overbetuwe een verhaal op van den Hunnerberg te Nijmegen, dat die met kruiwagens of berries opgeworpen zou zijn van zand uit den Wageningschen berg, mede met het doel den hemel te bestormen. De hoogten bij Valburg zouden toen ontstaan zijn door het neerstorten van 't zand dat in of de klei die aan der reuzen klompen had gezeten en hem in 't voortarbeiten lastig was. Men kent trouwens de sage van Seismos die met behulp van titanen den Parnassus als een mijter de bergen Pelion en Ossa heeft opgezet, en